

Aleg 422

Sprawozdanie

Komisji sanitarnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego co do zamierzonej budowy zakładu dla obłąkanych w zachodniej części kraju.

Wysoki Sejmie!

Po kilkoletniem okresie studyów ważna sprawa budowy zakładu dla obłąkanych w zachodniej części kraju, wchodzi obecnie w okres urzeczywistnienia, a zmierzają do tego wnioski Wydziału krajowego zawarte w sprawozdaniu z 27. września b. r. do L. 96.161 przedłożonem po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z 13. marca 1907.

! Zgodnie z powyższą uchwałą przeprowadził Wydział krajowy badania czy na gruncie upatrzonym pierwotnie pod budowę zakładu w Lusinie, można, temu zakładowi zabezpieczyć dostateczną ilość zdrowej wody. !

Wynikiem tych badań jest orzeczenie starszego inżyniera Dr. Michała Kornelli, że ze źródła 3 kl. odległego w Kurdwanowie można uzyskać potrzebną ilość wody t. j. około 250 m. sz. na dobę, a c. k. zakład powszechny do badania środków spożywczych w Krakowie stwierdza w orzeczeniu z 5. czerwca 1907, że woda pod względem chemicznym i bakteryologicznym jest zdatną do picia i do użytku domowego wogóle.

! Wdrożone równocześnie po myśli uchwały Wysokiego Sejmu poszukiwania za innem miejscem odpowiednem w pobliżu Krakowa, wydały pomyślny rezultat, gdyż uzyskano ofertę na grunt o powierzchni 88·5 morgów w Kobierzynie, 7 kilometrów odległym od Krakowa, a kilkakrotne oględziny przy udziale członków Komisji sanitarnej i badania przez organa fachowe wykazały, że grunt ten nadaje się pod budowę projektowanego zakładu, — jest bowiem położony na południowym stoku wzgórza do wysokości 255·5 m. nad poziom m., z otwartym widokiem na Kraków, Bielany i t. p. i nie przedstawia ze względu na łagodne spadki trudności dla budowy samej i rozmieszczenia budynków.

Zaopatrzenie zakładu potrzebną ilością wody dobrej jest zabezpieczone uchwałą Rady miasta Krakowa z 20. czerwca 1907, którą się gmina miasta zobowiązała dostarczać żadaną przez Wydział krajowy wodę z wodociągu krakowskiego w Bielanych i wybudować w tym celu własnym kosztem wodociąg, oraz zbiornik w Kobierzynie.

Podniesione przy licznych badaniach i oględzinach wątpliwości, czy znajdujące się w pobliżu upatzonego gruntu nisko położone wilgotne łąki w Sidzinie nie będą szkodliwie oddziaływały na stosunki zdrowotne w zakładzie, nie mają doniosłego znaczenia, albowiem c. k. lekarz powiatowy w Podgórzu w swej opinii z 17. lipca 1907 do L. St. 18.616/1907 stwierdza, że ani w Kobierzynie ani w sąsiednich Sko-tnikach nie panuje malarya, nie mając po temu warunków, a zdarzające się spora-

dycznie wypadki malaryi w dolnej części wsi Sidzina nie mogą mieć żadnego niekorzystnego wpływu dla zdrowia mieszkańców w Kobierzynie.

Nadto wykazały techniczne badania, że osuszenie nisko położonych gruntów nad potokiem Sidzińy jest możliwym.

Podniesione wreszcie wątpliwości co do obszaru gruntu pod sam zakład użyć się mającego i co do odpowiedniego rozmieszczenia budynków zostały usunięte, skoro okazała się możliwość rozszerzenia upatrzonogo gruntu przez nabycie kilkunastu morgów gruntów przyległych.

Z porównania właściwości gruntu powyższego z upatrzonym poprzednio gruntem w Lusinie, okazuje się ze zgodnych opinij tak znawców jak również biorących udział w oględzinach i obradach członków Komisji sanitarnej, że pomimo niektórych dodatnich stron gruntu w Lusinie, biorąc pod uwagę korzystniejsze w wielu kierunkach warunki gruntu w Kobierzynie mianowicie:

1. zupełną pewność zaopatrzenia w potrzebną ilość dobrej wody z wodociągu miasta Krakowa, której mimo dodatnich rezultatów badań w Lusinie na przyszłość mieć nie można;

2. bliskość Krakowa z dogodną komunikacją ważną pod względem przywożenia chorych i ich odwiedzania przez rodziny, dowozu materyałów spożywczych i wszelkich innych do zakładu, możności korzystania przez lekarzy z wszelkich środków naukowych, jakimi rozporządza Uniwersytet Jagielloński i rozporządzać będzie klinika psychiatryczna, które to okoliczności z naciskiem tak profesor psychiatrii Dr. Piltz w swej opinii z 29. maja 1907 jak również Wydział lekarski Uniwersytetu Jagiellońskiego w piśmie swem z 26. lipca 1907 L. 622 i wreszcie przyszły dyrektor zakładu Dr. Mazurkiewicz w swem sprawozdaniu z 22. września 1907 podnieśli i t. p.;

3. możliwość dogodniejszego i racjonalniejszego rozmieszczenia budynków wobec łagodnego spadku i lekkiej falistości gruntu, w którym to kierunku grunt w Lusinie o znacznych spadkach przedzielony parowem, jest o wiele niekorzystniejszy;

4. większą łatwość przeprowadzenia budowy ze względu na położenie gruntu w pobliżu źródeł materyałów budowlanych jak wapienników, cegielni, fabryki cementu, bliskość stacyi kolejowej, łatwiejszą komunikację i korzystniejsze warunki pod względem uzyskania sił robotniczych w pobliżu środowiska ruchu budowlanego, a tem samem i zmniejszenie kosztów, że grunt obecnie upatrzony jest odpowiedniejszy. }

Według przybliżonego obliczenia Wydziału krajowego kosztu maksymalne budowy zakładu wraz z wewnętrznem urządzeniem, wszelkimi robotami pomocniczymi i zakupem gruntu wyniosą 4,321.000 K.

Komisya sanitarna zgadzając się w zupełności na postanowienie Wydziału krajowego, że zakład ma stanąć w Kobierzynie, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z 27. września 1907 i zatwierdza zawarty w sprawozdaniu z 8. stycznia 1907 LW. 13.581 ogólny program mającego powstać zakładu dla obłąkanych w Kobierzynie oraz kosztorys urządzenia tego zakładu w maksymalnej kwocie 4 321.000 K.

2. Dla uposażenia potrzebnego na ten cel funduszu Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia w Banku krajowym pożyczki w obligacyach komunalnych do maksymalnej wysokości w efektywnej kwocie 4,321.000 K.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by niezwłocznie poczynił zarządzenia potrzebne celem wypracowania szczegółowych planów i kosztorysów, tak by budowa zakładu możliwie w roku 1908 została rozpoczęta i upoważnia Wydział krajowy do pokrycia kosztów wszelkich robót przedwstępnych zaliczkowo z funduszu krajowego aż do czasu zrealizowania zaciągnąć się mającej pożyczki.

4. O postępie budowy winien Wydział krajowy składać Sejmowi corocznie wyczerpujące sprawozdanie.

5. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zamianowania dyrektora dla przyszłego zakładu dla obłąkanych w zachodniej części kraju z płacą równającą się poborom dyrektora krajowego zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie.

Przewodniczący:

Gołuchowski.

Sprawozdawca:

Sare.

